nelse, Spørger du en professionsbachelor i ernæring- og sundhed er svaret, jeg er sundhedsfaglig, jeg har ikke en velfærdsuddannelse.

Men hvad er velfærd? Der mangler en klar definition/diskussion af, hvad velfærd er. Men spørgsmålet er, hører den debat hjemme i et bredt værk med det formål at skabe en sammenhæng i mange forskellige og specialiserede uddannelser til et hele under betegnelsen "Velfærdsuddannelser".

Der argumenteres for at velfærdsuddannelserne er historien om det danske velfærdssamfund. Men startede velfærden i 1789 med statens regulering af jordemoderuddannelsen? Velfærden havde den gang, en udtalt social slagside. Velfærd var for dem der havde råd. Den lige adgang til velfærdsydelser kom først i 1930erne.

I takt med samfundets udviklingen opstod der nye uddannelser som svar på tidens udvikling i samfundet. Det der i dag kaldes: Velfærdsuddannelser.

Udviklingen af uddannelser og udviklingen indenfor uddannelserne afspejlede udviklingen i det omgivende samfund. Fra den spæde start med reguleringen af jordemoderuddannelsen til vore dagen gennemregulerede uddannelser på professionshøjskolerne.

Der er fra reguleringen af jordemoderuddannelsen i 1789 til et godt stykke op i 1900tallet frit slag for det private initiativ på uddannelsesområdet, en hver kunne oprette en uddannelse inden for hvilket som helst ikke laugs-reguleret område.

Om reguleringen af jordemoderuddannelsen i 1789 skyldes en bevidst erkendelse af, at samfundet havde brug for en rask og veluddannet arbejdsstyrke af hensyn til betalingsbalancen til vor tids udtalte ønske/erkendelse af, at skal samfundet kunne drives kosteffektivt, det tvivler jeg på, der gik immervæk meget lang tid inden hele dan danske befolkningsbørn blev undervist og kunne læse.

Bogen er en introduktion til de uddannelser der senere blev til velfærdsuddannelser, der bliver udbudt på professionshøjskolerne og den oplagte afskedsgave til den historieinteresserede medarbejder på professionshøjskolerne.

Bogen kan bruges som udgangspunkt for nærmere studier af et specifik fag eller uddannelse.

EN ADVARSEL MOD ISMERNE

George Orwell: *Politiske essays*, Bechs Forlag – Viatone, 2024, 180 s.,
ISBN: 978-87-7183-770-4

Af Kim Frederichsen

Forfatteren George Orwell er mest kendt for sine antistalinistiske romaner *Kammerat Napoleon* og *1984*, men ved siden af eksisterer der, trods hans tidlige død, et betydeligt essayistisk forfatterskab, hvoraf Bechs Forlag har udsendt et udvalg af hans politiske essays. Som essayist var Orwell en markant kritisk stemme, især i sine advarsler mod at lade sig forføre af forskellige af tidens ismer og politiske ideologier, hvilket kommer til udtryk i udvalget af essays, der udover en indledende skildring af hans tid som aktørobservant blandt britiske bumser og vagabonder, i velskrevne essays advarer han imod faren for forblindelse fra ismerne; såsom kolonialisme (gengivet i kritiske tilbageblik om hans tid i den engelske kolonimagts tjeneste), de kommunistiske ismer (som det kommer til

udtryk både i hans indlevende beskrivelser af sine deltagelse i den spanske borgerkrig såvel som i en syrlig beskrivelse af de kommunistiske deltagere i et møde i det britiske PEN), politisk naivisme (i form af en bidende kritik af H.G. Wells forfatterskab) og af jubeloptimismen efter afslutningen på anden verdenskrig (både da han i et essay reflekterer over sine oplevelser som journalist under en rundvisning i en krigsfangelejr for tyske soldater og i optrykket af det afviste forord til *Kammerat Napoleon*, som i det hele taget havde svært ved at finde en villig forlægger i den første efterkrigstids euforiske stillingtagen til Sovjetunionen og Stalin . Ja, selv ikonet for den fredelige indiske løsrivelse, Gandhi, får en række harske kommentarer med på vejen i samlingens absolut svageste essay, og det kommer til at rejse spørgsmålet, om det var en principsag for Orwell at tale alle politiske ledere og alle politiske ideologier og strømninger imod, under alle omstændigheder virker netop samlingens sidste essay både en smule perfidt og bittert, og der kan rejses det spørgsmål, om ikke samlingen havde stået stærkere uden dets indlemmelse, og den største svaghed ved samlingen er da også fraværet af et redaktionelt forord, der begrunder udvalget. Derimod har tidligere udenrigsminister Per Stig Møller skrevet et grundigt forord, hvor han placerer Orwell og hans essayproduktion på en form for Labour-standpunkt i opposition til sovjetkommunismen, og hvor det i den forbindelse kan være værd at reflektere over, hvor mange litterære aktører gik fra et pro-sovjetisk standpunkt i mellemkrigstiden under den sovjetiske chefpropagandist Willi Münzenbergs vinger til, senest, under den kolde krig at dele sig mellem dem, der ufortrødent fortsatte deres ukritiske støtte til Sovjetunionen, og dem der skiftede side til de vestlige demokratier, eller Orwells standpunkt, ofte under indtryk netop af deres oplevelser af eller i den spanske borgerkrig (som dokumenteret i f.eks. David Cautes eller Duncan Whites dybdeborende engelsksprogede studier heraf).

Hvis essayet om Gandhi fremstår som den største svaghed, indeholder samlingen til gengæld en virkelig perle af et essay om politik, ideologier og ismer, "Noter om Nationalisme", oprindeligt skrevet i maj 1945 og første gang trykt i førsteudgaven af tidsskriftet *Polemic* i oktober samme år. I sit essay fremsætter Orwell en lang række overvejelser om begrebet nationalisme, der er lige så aktuelle nu, som da det blev skrevet og offentliggjort. Orwell skriver, at begrebet nationalisme er kendetegnet ved, at det ønsker at rubricere og inddele mennesker i klasser eller grupper, som man kan være imod, som regel fordi man selv mener at tilhøre noget andet eller er ubetinget loyal overfor en bestemt ide og/eller geografisk definition og derfor er bedre end "de andre", men i virkeligheden også alene for at definere sig mod noget uden af den grund at identificere sig med noget, hvorved nationalismen adskiller sig fra patriotismen ved at ville påtvinge andre det, man selv er hengiven overfor, fordi nationalisten baserer sit tankesæt og som følge deraf sin følelse af overlegenhed på en form for konkurrencebaseret prestige. Det vil føre for vidt her at komme ind på alle de eksempler Orwell fremlægger, men et særligt område af relevans for den samtid, denne anmeldelse er skrevet i, er spørgsmålet om historiebrug. Således konstaterer Orwell tørt: "Enhver nationalist hænger uløseligt fast i forestillingen om, at fortiden kan ændres", hvilket han efterfølgende uddyber: "Nationalisten ser historien, især samtidshistorien, som en uen-

delig bølge af fremgang og tilbageskridt for store magtenheder, og enhver begivenhed, han oplever, forekommer ham at være udtryk for, at hans eget hold er på vej op og de forhadte rivaler på vej ned. I sidste ende er det dog vigtigt ikke at sammenblande nationalisme med blot og bar tilbedelse af succes. Nationalisten er ikke styret af principper om altid bare at sørge for at være på den stærkeste side. Når først han har valgt side vil han tværtimod overbevise sig selv om, at det *er* den stærkeste part, og han vil fastholde den overbevisning, selv når der er overvældende bevis for det modsatte. Nationalismen er et spørgsmål om magtbegær krydret med selvbedrag. Enhver nationalist kan præstere himmelråbende uoprigtighed, men er samtidig urokkeligt overbevist om at have retten på sin side – eftersom han tjener noget, der er større end ham selv". Mere end noget andet er det i denne forbindelse afgørende at holde sig for øje, at Orwell skrev netop i afslutningen af krigen, hvor nazismen syntes besejret, om nogle træk ved nationalismen i dens mest ekstreme former, som har vist sig at være tilbagevendende katalysatorer for internationale relationer, selvom han skrev på et tidspunkt, hvor nationalismen i dens mest ekstremistiske form, nazismen, syntes at være blevet besejret.

Alene på grund af dette fremragende essay bør den udgivne samling, selvom den kan fremstå som smal litteratur, opnå en stor udbredelse og refleksion blandt læserne i forhold til de ismer, der, endnu en gang, truer den internationale samarbejdende, regelbaserede verdensorden.

FASCISME I USA

Regin Schmidt: *Fascisme i USA*, Frydenlund, 2024, 162 s., Ill., ISBN: 9788776230777

Af Karin Munkholm

Regin Schmidts: *Fascisme i USA* er en bred gennemgang af diverse fascistiske bevægelser i USA fra 1920erne og frem til i dag. Bogen henvender sig til alle med en interesse for USA. Det er et bredt værk, der ikke er skrevet for et akademiske publikum. Derfor mangler der en dybere diskussion af begrebet "fascisme".

Regin Schmidt omtaler to definitioner af begrebet "fascisme", der begge er så brede og omfattende, at de kan dække et stor udsnit af diverse højrefløjsbevægelser, nemlig Paxton og Passmore. Samtidig gør Regin Schmidt opmærksom på at fascisme, som andre ideer og ideologier tilpasser sig omgivelserne, dvs. fascisme i USA er ikke det samme som fascisme i Italien.

Paxton ser fascisme som et udtryk for følelser og handlinger frem for an fast ideologi. Paxton mener, at fascisme består af tre elementer: En befolkningsgruppe, der oplever, at dens rettigheder og privilegier er under truet, at gruppen ønsker en leder, en stærk mand, og at der en helt bestemt gruppe, der er årsag til tabet af rettigheder og privilegier

Passmore ser fascisme/fascister som dem, der kalder sig fascister, eller som bliver opfattet som fascister af deres modstandere eller forskere.

Netop fordi begge definitioner er så brede og omfattende, er der rum for, at langt flere højrefløjsgrupper og bevægelser kan behandles i bogen. Derfor kan bogen læses som en intro-